

GIB-47/2011.
(GIB-86/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Gazdasági és informatikai bizottságának**
2011. december 16-án, pénteken, 10 óra 40 perckor
az Országház főemelet 37-38. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A Magyar Nemzeti Bankról szóló T/5248. számú törvényjavaslat (Általános vita)</i>	5
<i>Nátrán Roland helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium) szóbeli kiegészítése</i>	5
<i>Simor András elnök (Magyar Nemzeti Bank) véleményének kifejtése</i>	8
<i>Kérdések és észrevételek</i>	10
<i>Válaszadás</i>	14
<i>Döntés az általános vitára való alkalmasságról</i>	18

Napirendi javaslat

1. A Magyar Nemzeti Bankról szóló törvényjavaslat (T/5248. szám)
(Általános vita)
(Első helyen kijelölt bizottságként)
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Rogán Antal** (Fidesz), a bizottság elnöke

Koszorús László (Fidesz), a bizottság alelnöke

Volner János (Jobbik), a bizottság alelnöke

Herman István (Fidesz)

Dr. Kupcsok Lajos (Fidesz)

Manninger Jenő (Fidesz)

Márton Attila (Fidesz)

Dr. Mengyi Roland (Fidesz)

Riz Gábor (Fidesz)

Riz Levente (Fidesz)

Román István (Fidesz)

Sági István (Fidesz)

Vantara Gyula (Fidesz)

Wintermantel Zsolt (Fidesz)

Dr. Aradszki András (KDNP)

Dr. Seszták Miklós (KDNP)

Hegedűs Tamás (Jobbik)

Dr. Lenhardt Balázs (Jobbik)

Schön Péter (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Koszorús László (Fidesz) megérkezéséig Rogán Antalnak (Fidesz)

Dióssi Csaba (Fidesz) Manninger Jenőnek (Fidesz)

Herman István (Fidesz) megérkezéséig Riz Leventének (Fidesz)

László Tamás (Fidesz) dr. Kupcsok Lajosnak (Fidesz)

Dr. Papcsák Ferenc (Fidesz) dr. Mengyi Rolandnak (Fidesz)

Dr. Seszták Miklós (KDNP) megérkezéséig dr. Aradszki Andrásnak (KDNP)

Hozzászóló meghívottak

Simor András elnök (Magyar Nemzeti Bank)

Nátrán Roland helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 40 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

ROGÁN ANTAL (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Tisztelettel üdvözlöm a bizottság tagjait és meghívott vendégeinket. Hozzá is látunk gyorsan a bizottsági üléshez, tekintve, hogy a határozatképességünk megvan, bár az ellenzéki sorok némiképp hiányosak, pillanatnyilag csak a Jobbik képviselőcsoportja van jelen a bizottsági ülésen.

Tisztelt Bizottság! Én egyetlenegy napirendi pontra tettem javaslatot a mai napra, ez a Magyar Nemzeti Bankról szóló, a kormány által, ha jól emlékszem, a héten benyújtott törvényjavaslat általános vitára való alkalmassága, értelemszerűen itt első helyen kijelölt bizottságként.

Kérdezem a tisztelt bizottsági tagokat, a napirendi javaslattal kapcsolatban van-e bárkinek kérdése vagy észrevétele. *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs, aki a bizottság tagjai közül a napirendet elfogadja, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás. – Mindenki jelez.)* A bizottság a napirendet egyhangúlag támogatta, tehát rögtön hozzá is látunk a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvényjavaslat általános vitájához.

A Magyar Nemzeti Bankról szóló T/5248. számú törvényjavaslat (Általános vita)

Tekintettel arra, hogy itt az előterjesztő értelemszerűen a kormány, Nátrán Roland helyettes államtitkár urat tisztelettel üdvözlöm, és köszönöm szépen, hogy jelen van a bizottsági ülésen a Magyar Nemzeti Bank képviseletében a Magyar Nemzeti Bank elnöke, Simor András úr, természetesen neki is meg fogom adni a szót, de értelemszerűen a szó elsőként az előterjesztőé. Ennek megfelelően arra kérem a helyettes államtitkár urat, amennyiben van szóbeli kiegészítése a törvényjavaslattal kapcsolatban, akkor most tegye meg. Parancsoljon!

Nátrán Roland helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium) szóbeli kiegészítése

NÁTRÁN ROLAND helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium):
Köszönöm szépen, elnök úr.

Tisztelt Bizottság! Ha megengedik, nagyon röviden összefoglalom a törvényjavaslat célját, tartalmát, illetve megosztanék néhány, az eljárással kapcsolatos információt a tisztelt bizottság tagjaival.

Az Országgyűlés elé benyújtott törvényjavaslatnál alapvető és legfontosabb a január 1-jén hatályba lépő új alaptörvénynek való megfelelés, miszerint az új alaptörvény több olyan kérdést sarkalatos törvényben kíván rendezni, amelyek a jegybanktörvényben kerültek megállapításra. Az Országgyűlés értelemszerűen április 18-án fogadta el az alaptörvényt, január 1-jén lép hatályba, ennek megfelelően az új jegybanktörvénynek a január 1-jei hatálybalépéssel meg kell születnie, annak érdekében, hogy az alaptörvénnyel való ütközést elkerüljük.

A másik célja a jegybanktörvény módosításának, illetve egy új jegybanktörvény megalkotásának, hogy az időközben felmerülő európai uniós szabályozást lekövesse a jegybanktörvény, illetve az újonnan születendő vagy született EU-normáknak való megfelelés a másik indoka a jegybanktörvény generális vizsgálatának.

Az európai uniós szabályozással történő jogharmonizációt biztosítja, hogy ezzel kezdjem, a számviteli beszámolót szabályozó rész a törvényjavaslatban, amely az Európai Központi Bank 2008-as és 2010-es észrevételeinek megfelelően szabályozza a számviteli beszámolóval kapcsolatos részeket. A másik fontos újítás, amely összefüggésben van az európai uniós jogharmonizációval, a jegybanki eredmény megállapítása, illetve a számviteli

elszámolással kapcsolatos jegybanki eredmény-megállapítás és az esetleges osztalék-kifizetési, tartalékfeltöltési kötelezettség. Míg korábban ezt a tulajdonos képviselőjében a nemzetgazdasági miniszter állapította meg, addig az új szabályozási javaslat alapján ezt a jegybank állapítja meg, és a tulajdonos képviselőjében a nemzetgazdasági miniszter ezt tudomásul veszi. Ez egy fontos eleme a szabályozásnak, amelyben az Európai Központi Bank javaslatainak teszünk eleget.

Az alaptörvényből fakadóan sarkalatos törvényben kell szabályozni a monetáris politika vitelét szabályozó részeket, a Magyar Nemzeti Bank elnökét rendeletalkotási jogkörrel felruházó szakaszokat, illetve a Magyar Nemzeti Bank szerkezetének és működésének részletes szabályait, ez pedig az alkotmánynak, illetve az új alaptörvénynek való megfelelésből fakadó követelmény.

Az alaptörvény részleteibe, ha megengedik, nem mennék bele, természetesen a kérdésekre szívesen válaszolok. Egypár eljárási kérdéstről tájékoztatom a tisztelt bizottságot.

A kormány november 2-án küldte meg az Európai Központi Banknak a vonatkozó európai uniós normáknak megfelelő véleményezésre a törvényjavaslatot. November 2-át követően azt kértük az Európai Központi Banktól, hogy szintén a jogi normáknak megfelelően sürgősségi eljárással fogalmazza meg a véleményét, és azt sürgősségi eljárás keretében juttassa el a nemzeti hatóságokhoz. Erre lehetőséget ad a közösségi jogrendszer. Ebben az esetben legalább 30 napos határidőt lehet, illetve kell az Európai Központi Banknak hagyni, hogy kellő alaposággal tudja megfogalmazni a véleményét. Mi ezt kértük, hogy a lehető leghamarabb határidőn belül fogalmazza meg a véleményét, ennek megfelelően december 2-án a határidő lejárt, ezért felvettük a kapcsolatot az Európai Központi Bankkal, miszerint várjuk a véleményét. A törvényjavaslat benyújtása a vélemény megalkotását megelőzően megtörtént, de erről az Európai Központi Bankot tájékoztattuk, miszerint, ha olyan észrevétel érkezik az Európai Központi Banktól, amelyet át kell vezetnünk, akkor erre a parlamenti eljárás keretében még mód nyílik módosító indítványok beterjesztésével.

A másik fontos eljárási kérdés az, hogy ezzel párhuzamosan a Magyar Nemzeti Banknak is megküldtük véleményezésre a törvényjavaslatot. A Nemzeti Bank számos véleményt, számos javaslatot megfogalmazott, ezek egy része koncepcionális javaslat, egy másik része pontosítás, egy harmadik csoportja pedig, mondjuk így, tartalmi és alapvető szakmai kérdésekkel kapcsolatos javaslat. Ezek közül számos jegybanki javaslatot átvezettünk a törvényjavaslaton. Az átvezetésekből fakadó normaszöveget a kormány megtárgyalta, és így került benyújtásra az Országgyűlés elé. Tehát az egyik fontos kérdés, ami felmerülhetett, és az elmúlt időszakban, az elmúlt napokban erről vita is folyt, hogy a benyújtott törvényjavaslat nem pontosan egyezik meg az Európai Központi Banknak megküldött verzióval, ennek az az oka, hogy ezen átvezetésre kerültek a Magyar Nemzeti Bank észrevételei. A koncepcionális észrevételek közül, amelyeket a Magyar Nemzeti Bank tett, nem minden került átvezetésre, itt értelemszerűen a kormány mérlegelt, miszerint az új elnök kinevezésére vonatkozó javaslat, a monetáris tanács összetételére vonatkozó javaslat vajon összhangban van-e egy modern jegybanktörvény által lefektetett követelményekkel.

Ennek megfelelően tehát egy fontos és tartalmi kérdés változott az Európai Központi Banknak kiküldött verzióhoz képest a benyújtott verzióban, ez pedig a jegybank makroprudenciális felügyelete, illetve makroprudenciális témakörben meghatározott rendeletalkotási, -szabályozási joga. Ez az Európai Központi Banknak kiküldött verzióban szerepelt, és a kormány úgy döntött, hogy a végső verzióban ezt a rendeletalkotási jogkört leszűkíti arra a körre, amelyre az alkotmány, az alaptörvény alapvetően utal. Ez egy tartalmi változás, de alapvetően nem okozhatja az Európai Központi Bank rosszallását, hiszen az ilyen jogkör nem követelmény, és számos európai jegybank jogosultságaiból hiányzik is. Ezek tehát az eljárással kapcsolatos információk.

Ami az Európai Központi Bank véleményét illeti, ami az elmúlt napokban megjelent, az az Európai Központi Bank jogi véleménye, amelyet közzétett a honlapján. Az erre alapozott válaszlevél, a válasz részletes kifejtése, illetve indokolása még nem érkezett meg a nemzeti hatóságokhoz, tehát egyelőre még csak a jogi véleményt ismerjük. Ennek a feldolgozása folyamatban van, tehát ennek megfelelően, ha a jogi vélemény olyan észrevételt tartalmaz, amely az Európai Unió alapokmányát sérti, akkor azt természetesen a parlamenti eljárásban módosító indítvány keretében megpróbáljuk kezelni. Egyelőre ilyen jellegű észrevételt az Európai Központi Bank által írt jogi véleményben nem találtunk. Pontosításokkal kapcsolatos részek vannak az Európai Központi Bank véleményében, amelyeket értelemszerűen szintén módosító indítványok keretében lehet kezelni abban az esetben, ha az Országgyűlés ezekkel egyetért, és természetesen ehhez a kormány a szakértői álláspontot ki fogja alakítani.

Az Európai Központi Bank véleményében a stabil intézményi keretrendszer szükségességét hangsúlyozza. Ezt annak a kérdésnek a megtárgyalása keretében veti fel, hogy a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény, a jegybankról szóló törvény túl gyakori változása a stabil intézményi keretrendszert veszélyeztetheti. Ebből a szempontból is fontos az új jegybanktörvény megalkotása és a parlament általi elfogadása, hiszen reményeink szerint ez egy olyan stabil szabályozást teremt a jegybank kapcsán, amelyet az elkövetkezendő időben nem szükséges, nem kell változtatnunk, sem az alaptörvényből fakadóan, sem az európai uniós jogharmonizációból fakadóan.

A Magyar Nemzeti Bank bérezési politikájával kapcsolatos vitát önök előtt valószínűleg nem kell bemutatnom, értelemszerűen ez egy sarkalatos pontja a jegybanki törvényjavaslat vitájának. Az újonnan az Országgyűlés elé benyújtott jegybanktörvény annyiban állapít meg erre vonatkozó szabályozást, hogy a jegybank apparátusának, vezető és nem vezető beosztású tagjainak a bérezését a jegybank alelnökének a bérezésétől teszi függővé, egészen pontosan azt nem haladhatja meg, így tehát értelemszerűen igazából hatással bírhat a jegybank apparátusának egy meglehetősen szűk körére, leginkább a felső vezetőkre lehet ez valamifajta hatással. Az előterjesztő álláspontja szerint ez a szabályozási javaslat semmilyen módon nem érinti a jegybanki függetlenséget, nem veszélyezteti a pénzügyi függetlenséget, sőt a nemzetgazdasági, illetőleg a pénzügyi biztosítási tevékenységre vonatkozó átlagkeresetekhez képest is kiemelkedő javadalmazást tesz lehetővé a jegybanki apparátus számára.

A monetáris tanács tagjai számában bekövetkező változással kapcsolatban fontos azt hangsúlyozni, ami szintén része a jegybankról szóló törvényjavaslathoz fűzött véleménynek, hogy a jegybankról szóló konzultációk egyik fontos eleme volt a monetáris tanács feladatainak és jogkörének a bővítése, ami a törvényjavaslatnak egy fontos koncepcionális eleme, miszerint egy testületi döntés kellő és megalapozott döntést tesz lehetővé. A jegybank azt fejtette ki a korábbi véleményében, hogy operacionális, tehát hatékonysági szempontból látja veszélyesnek ezt a fajta törekvést. Az elnök úr ezt nyilván részletesebben is kifejti a következőkben. Mi azt gondoljuk, hogy éppen ebből a szempontból fontos egy új alelnök kinevezése lehetőségének a megteremtése, amely a jegybanktörvény-javaslatban szerepel, és ebben az esetben a monetáris tanács tagjainak száma, illetve összetétele lehetővé teszi ennek a megerősödött, megnövekedett testületi döntéshozatalnak a felelősségteljes ellátását.

Tehát ez lenne röviden a tartalmi és az eljárási összefoglalás, és természetesen szívesen válaszolok a kérdésekre. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A ráutaló jelekből az elnök úr véleménye nem minden ponton egyezik az előterjesztő véleményével, természetesen most őt illeti a szó. Parancsoljon!

Simor András elnök (Magyar Nemzeti Bank) véleményének kifejtése

SIMOR ANDRÁS elnök (Magyar Nemzeti Bank): Köszönöm szépen, elnök úr, és köszönöm szépen, hölgyeim és uraim, hogy itt lehetőséget kaptam a Nemzeti Bank véleményének a kifejtésére.

Először is szeretném elmondani, azzal maximálisan egyetértünk, hogy a Nemzeti Bankról szóló törvény egy sarkalatos törvény legyen. A Nemzeti Bankról szóló törvény az elmúlt időszakban rengeteg alkalommal módosult, és ez nem szolgálja a nemzeti banki törvényben lefektetett célok elérését. Tehát önmagában azt, hogy egy stabil jogszabályi környezetbe kerül a törvény, mi nagy előrelépésnek tartjuk, ugyanakkor azt is hangsúlyozni szeretném, hogy a törvény túlságosan sok paragrafusa, ha úgy tetszik, igényel kétharmados döntést. Tekintettel arra, hogy a világ nagyon gyorsan változik, a körülöttünk álló jogszabályi környezet is nagyon gyorsan változik, tehát a törvény több paragrafusának kellene egyszerű többséggel módosíthatónak lennie. Csak egy példát emelek ki. A pénzkibocsátáshoz kapcsolódó rendelkezések közül a részletszabályok továbbra is sarkalatos paragrafusként vannak meghatározva a törvényben, de ez csak egy példa volt, ami a jövőbeli működést rendkívül megnehezítheti.

Ami a dolog érdemi részét illeti, mi a törvényt, illetve a törvény bizonyos részeit négy okból sérelmezzük. Egyrészt, mert bizonyos paragrafusai egyértelműen és világosan sértik az európai uniós alapszerződést, sértik a jegybanki függetlenséget, ésszerűtlenné teszik a jegybank működését, és aláássák a jegybank hitelességét. Ezekről szeretnék néhány szót szólni a következő percekben.

Már az államtitkár úr is utalt arra, hogy az Európai Központi Bank kifejtette véleményét a törvény kapcsán, többször is és hangsúlyosan felhívta a figyelmet a jegybanki függetlenség fontosságára. Ez a vélemény teljesen egyértelműen fogalmaz, rendkívül aggályosnak tartja, hogy a jogszabálytervezet megsérti a jegybank függetlenségét, néhány rendelkezése pedig felveti a politikai befolyásolás lehetőségét. Ezzel mi maximálisan egyetértünk.

Ami az uniós alapszerződéssel való ellentmondást illeti, ez egyértelműen a dolgozók fizetésére vonatkozik. Az uniós alapszerződés szerint ugyanis a jegybank pénzügyi függetlensége azt is magában foglalja, hogy a jegybank nem korlátozható abban, hogy megfelelően képzett munkatársakat alkalmazzon és megtartson, nem hozható olyan helyzetbe sem, amelyben korlátozott befolyással bír a munkavállalók fölött, vagy a munkavállalói kérdésekkel kapcsolatos döntésekben. Csak a jogalkotó és a jegybank közötti kölcsönösen megvitattott, indokolt, megfelelő időben és transzparens módon lefolytatott konzultáció alapján kerülhet sor a jegybanki munkavállalók juttatásának meghatározására. Erre ebben az esetben nem került sor. Csak azért, hogy illusztráljam, miről van szó: a tervezetben lévő szöveg azt jelenti, hogy a jegybank 20-30 vezetőjének a jövedelme 20-60 százalékkal csökken 2012-re, mindamelllett, hogy a jegybanki átlagkeresetek nyilvános információ alapján alacsonyabbak, mint a PSZÁF-nál az átlagkeresetek. Ezt, ha valaki ellenőrizni akarja, akkor a két intézmény honlapján megteheti. Ennek ellenére nem tudunk róla, hogy a PSZÁF-nál az átlagkereseteket vagy a kereseteket a törvényhozó korlátozni szeretne vagy akarta volna.

Az MNB osztja az Európai Központi Bank azon véleményét is, hogy a monetáris tanács tagjainak és az alelnökök számának növelése aggályokat kelt a tekintetben, hogy mindez felhasználható lehet a döntéshozatalnak a központi banki függetlenség kárára történő befolyásolására. Egyetértünk abban is, hogy az MNB-törvény gyakori módosításai nem egyeztethetők össze a jobbiztonság elvével. Érdemes megjegyezni, hogy a monetáris tanács jelölésének eljárása a közelmúltban többször módosult, éppen egy évvel ezelőtt módosította ezt a parlament, és ez most újra módosításra kerül, anélkül, hogy bármilyen konzultáció folyt volna ebben az ügyben, vagy az MNB működési szükségleteire a törvénytervezet alkotója figyelemmel lett volna. A törvény kibővíti az alelnökök számát, a törvényjavaslat ezzel

kapcsolatban semmilyen indokolást nem tartalmaz, egyszerűen azt mondja, hogy az alelnökök számát 3-ra lehet bővíteni és pont, majd az indokolásban ugyanezt megismétli. Az MNB-vel erről senki nem konzultált, hogy mitől lenne szükség még egy harmadik alelnökre. Mi úgy véljük, erre semmi szükség nincs, és egyébként ezt a takarékosági okok sem indokolják. A monetáris tanács létszámának bővítésére sincs semmilyen indok a törvénytervezetben. Én 2007-ben, a hivatalba kerülésemkor pont arra tettem javaslatot, hogy csökkentsük a monetáris tanács tagjainak számát 5-7 főre, és ezt nem véletlenül tettem, hanem nemzetközi tanulmányok, elemzések alapján, amelyek azt támasztják alá, hogy egy ekkora nagyságú országban, mint Magyarország, a monetáris tanács optimális létszáma 5-7 fő között van, így a bővítés sem jegybankszakmai, sem más racionális takarékosági és elméletileg indokolható szempontokkal nem magyarázható.

A törvény egyébként lehetővé teszi az elnök és az alelnökök funkciójának, irányítási jogkörének gyakorlati kiüresítését és felszámolását. A monetáris tanács a jelenlegi törvény alapján egy stratégiát meghatározó, jóváhagyó testületként működött, helyesen, annál is inkább, mert a monetáris tanács többsége nem főállásban vagy nem kizárólagosan a Nemzeti Bankban dolgozik, hanem munkaviszonyt vállalhat más intézményeknél is. Egy ilyen típusú testület a jegybank napi irányítására alkalmatlan, stratégiai döntések hozatalára alkalmas, ezt tükrözte az eddigi törvény. Az új törvény gyakorlatilag minden jogkört a monetáris tanácshoz rendel, kivéve azokat, amelyeket a monetáris tanács delegál az igazgatósághoz, tehát azt gondolom, hogy a feje tetejére van állítva ez a dolog, és ezt a rendet vissza kellene állítani a talpára.

Teljesen abszurd a törvénynek az a paragrafusa, amely semmilyen átmeneti felkészülési időt nem ad a szervezeti működési rend teljes átalakítására, tehát magyarul, a jogszabály január 1-jével életbe lép, és január 1-jétől a Magyar Nemzeti Banknak ebben az új rendben kellene működnie, miközben csak a törvény elfogadása után tudunk hozzákezdeni a szabályzatok átalakításához; majdnem 100 szabályzat átírását kellene elvégezni néhány nap alatt, ami gyakorlatilag fizikai képtelenség. Ebből tehát az következik, hogy majdnem bizonyos az, ha a törvény elfogadásra kerül, a jegybanknak január 1-jétől törvénytelenül vagy törvényellenesen kell működnie, és ez nem az ott dolgozók felelőssége lesz. A legkevesebb az lenne, hogy átmeneti rendelkezésekkel 2012. április 1-jén kellene életbe léptetni a törvényt.

Visszatérve a jegybanki stáb, az ott dolgozók munkájára, azt gondolom, súlyosan veszélyezteti az ott dolgozók munkájának hitelességét, hogy a monetáris tanács hatáskörébe többek között olyan feladatok is kerülnek, mint a kommunikáció módjáról szóló döntés, és erről is csak a monetáris tanács dönthet. Ez ad absurdum azt jelenti, hogy a tanács a saját szájíze szerint szűrheti meg vagy írhatja át a jegybanki döntéshozatali transzparenciát, az összes publikációt, amit a jegybankban írnak, vagy akár egy új emlékérmét bejelentő sajtóközlemény minden szavát is csak a tanács hagyhatja jóvá.

Mi azt gondoljuk, a jegybank napi működésében aktívan részt vevő középvezetők fizetésének drasztikus és indokolatlan csökkentése óriási működési kockázatokat jelent a jegybank számára. Ha az MNB stábjában elveszti mind a szakmai, mind az anyagi függetlenségét, akkor ez a jegybank hitelességének elvesztését jelenti, és innentől kezdve a jegybank csak egy lesz az államigazgatás egyik fogaskereke közül, nem tudja betölteni az alapfunkcióját, amiért a független jegybankokat létrehozták.

Végül, de nem utolsósorban azt már csak kis színesként jelzem, hogy a költségvetési bizottság ülésén, a költségvetési bizottság tagjai előtt én pár hónappal ezelőtt megjelentem, és elég kritikusan nyilatkoztam az akkori költségvetési tervezetről, azt mondtam, hogy az alapján sem a makropálya nem reális, sem a hiánycél nem reális. Ennek meg is lett az eredménye, mert az új jegybanktörvény szerint a jegybank elnöke ezután nem jogosult a költségvetési bizottság ülésén kifejezni a véleményét. Én most nem gondolom, hogy különösképpen indokolni kellene, hogy ebben az esetben nekem volt-e igazam, vagy pedig a Költségvetési

Tanács másik két tagjának, de a jövőben akkor majd negatív véleményt a költségvetési bizottság ülésén nem lehet hallani. Ettől a költségvetés szakmaisága nem erősödik, legfeljebb az ellenvéleményt lehet kiszűrni.

Köszönöm szépen a figyelmüket, ennyit szerettem volna elmondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen, elnök úr. Most át szeretném adni a bizottság tagjainak a szót. Jelzem, hogy én is akarok majd szólni, de levezető elnökként a tisztesség kedvéért előbb azoknak szeretném megadni a szót, akik jelentkeznek.

Volner János alelnök úr, parancsoljon!

Kérdések és észrevételek

VOLNER JÁNOS (Jobbik): Köszönöm szépen.

Tisztelt Elnök Úr! Ön többször hivatkozott a jegybank függetlenségére. Olyan véleményt fogok kifejtteni, amit a parlament egyetlen pártja sem oszt a Jobbikon kívül, vagy mondjuk úgy, hogy hivatalosan nem tud felvállalni, azonban erre való törekvéseket láthatunk a kormányoldalon.

Mi úgy gondoljuk, hogy a globális pénzszivattyú eszközöként működött a jegybank az elmúlt 20 évben a rendszerváltás óta. Mi úgy gondoljuk, hogy a magyar nemzeti érdekekkel ellentétesen cselekedett jó néhány jegybanki vezető az elmúlt 20 év folyamán. Ennek az volt az oka, hogy – legalábbis politikai értelemben – nagyon sokszor ellenérdekű felek voltak a jegybankok élén, és ez a jegybanki függetlenség, amit ön most megfogalmazott, úgy értékeljük, hogy nem a független pénzügyi döntések szolgálatában állt, hanem nagyon sokszor a nemzeti érdekektől volt független. Úgy gondoljuk, hogy az a folyamat, amely rendszeresen kicsúcsosodott a jegybanki vezetők támadásában, miszerint ők túl magasan tartják a kamatot, és keresztbe tesznek az aktuális kormánynak, nagyon sokszor alappal megfogalmazott kritika volt, ugyanis sokszor érezhető, érzékelhető számokkal bizonyítható volt, hogy a globális pénzszivattyú a magas kamatfelárakon keresztül azért tudott Magyarország ellen működni, mert az aktuális jegybanki vezetés a befektetői igényeket a nemzeti érdekek mellőzésével szolgálta ki. Én úgy gondolom, hogy ennek valamikor véget kellett vetni, és minél előbb véget vetünk ennek a folyamatnak, annál jobb.

Ezzel a jegybanki törvénnyel én nem vagyok elégedett, de nem azért, amiért ön, én pont az ellenkezője miatt nem vagyok elégedett vele. A Jobbik azt szeretné, ha a jegybank betagozódna egy olyan kormányzati struktúrába, amely birtokolja a gazdaságpolitika teljes eszköztárát. A gazdaságpolitika teljes eszköztárához hozzátartozik a fiskális irányítás megszerzése, ennek jelenleg is birtokában van a kormányzat, hozzátartozik a monetáris eszköztár, amit azonban önök birtokolnak, és jelenleg a kormány céljaival ellentétes módon, vele nem egyeztetve használnak fel, erről legalábbis ez a Jobbik értékelése, azután birtokában kell lennie a kormánynak a prudenciális felügyelet feletti rendelkezés képességével. Az elmúlt időszak pénzügyi és hitelválságai bebizonyították azt, hogy új típusú kihívások jelentek meg a gazdaságpolitikában, amelyre új típusú megoldásokkal kell válaszolni.

Én azt gondolom, olyan szempontból dicséret illeti az Orbán-kormányt, pedig nagyon ritkán dicsérjük, hogy legalább felismerte azt, hogy új típusú megoldásokra van szükség, és elindult ezen az úton. Én még tovább noszogatom a kormányt, hogy menjen is végig rajta, és birtokolja mind a fiskális, mind a monetáris politika eszköztárának teljességét, és legyen birtokában a prudenciális felügyeletnek is, mert meggyőződésem, hogy egy olyan környezetben, amely jelenleg jellemzi Magyarországot, egy olyan kiszolgáltatott gazdasági helyzetben, amikor erőből a pénzügyi szereplők képesek egy-egy kis országot félresöpörni, lenyomni, adott esetben spekulánsok céltáblájává tenni és a sebezhetőségét ilyen módon fokozni, akkor nem arra van szükség, hogy úgy járjon el egy ellenzéki párt, mint mondjuk

ahogyan eljártak a szocialisták, hogy igyekeztek a kormányt egy még meg nem ismert részletű európai diktátumba behajszolni, de meg kell mondanom, elnök úr, arra sincs szükség, hogy a jegybank a globális pénzszivattyút Magyarországon továbbműködtesse. A magyar gazdaság nehéz helyzetének nem kis részben az az oka, hogy ez a pénzszivattyú működhetett. Ez a Jobbik véleménye.

Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e még kérdés, észrevétel? *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincs, a következőket szeretném elmondani.

Figyelmesen végighallgattam az elnök úr mondandóját. Azt gondolom, vannak pontok, amelyeket egyébként megfontolhatónak is tartok, de előbb hadd szóljak arról, hogy a mi véleményünk szerint az egyik oldalról természetesen maga az alaptörvény is előírja azt, hogy az MNB-törvénnyel kapcsolatban a sarkalatos törvényt mindenképpen meg kell alkotni, tehát az Országgyűlésnek ilyen törvényhozási kötelezettsége az alkotmány hatálybalépésével együtt végeredményben van. Ez persze önmagában az is lehetne, hogy meghatározzuk, melyek a jelenleg futó MNB-törvény sarkalatos részei. Azt gondolom, hogy például a sarkalatos, nem sarkalatos témakörben nagyon szívesen megismerném a jegybank részletes álláspontját, mert ezt csak áttételesen ismerem. Én megfontolandónak tartom azt, hogy ezeknek a sarkalatos és nem sarkalatos pontoknak a szabályozását áttekintsük a parlamenti vita során. Valóban, ha vannak olyan operatív kérdések, amelyek ma a kétharmados körbe tartoznak, akkor ez nem indokolt, ezeket véleményem szerint viszonylag egyszerű módosításokkal is meg lehet oldani, tehát ebben mindenképpen megvan a nyitottság. A többi kérdést illetően – véleményem szerint – ebben nem értek egyet az előttem szóló elnök úrral.

Rendkívül fontos dolog a jegybank függetlensége. A függetlenség tekintetében garanciát, egyébként bizonyos értelemben a sarkalatosságot a jövőt illetően, a jövőben az is jelenti, hogy az MNB-től nemcsak az alapvető hatásköröket nem lehet megvonni, az MNB-nek nem lehet mondjuk a működési rendjét befolyásolni. Maga ez a sarkalatosság azt teszi lehetővé, hogy az, amit szerintem egyébként némi joggal kifogásolt az elnök úr, hogy nemcsak az elmúlt másfél esztendőben, hanem azt megelőzően több alkalommal is a jegybanktörvény módosításra került, ha most egy olyan rend fektetődik le, amelyben az alapvető kérdésekben, például pont a monetáris tanács működése, a tagok, az alelnökök, az elnök jogállása tekintetében sarkalatos szabályok védik a jegybankot, akkor az az igazság, hogy ez pontosan megoldja azt, hogy szerintem a jövőbeli sűrű módosításra valószínűleg nem nagyon lesz lehetősége az Országgyűlésnek. Azt gondolom, ebből a szempontból ez inkább garancia. Most tehát azt kell nézni, hogy ha így le akarunk fektetni egy rendet, akkor milyen az a rend, amit lefektetünk.

A lefektetés szempontjából itt a monetáris tanács összetételénél hadd mondjam azt, hogy szerintem kicsit szerencsétlenül alakult ki az a helyzet, nem annyira miattunk, ebbe természetesen belejátszik az előző Országgyűlés több döntése is, hogy ma, ugye, ezt az elnök úr is tudja, hogy a monetáris tanács tagjainak a megbízatása, beleértve az elnök, alelnök megbízatását is, meglehetősen egy hullámban jár le, mondjuk úgy, hogy két tömbben, a jelenlegi monetáris tanácsot figyelembe véve egyszer lejár jelenleg három tagé, az elnöké, alelnöké nagyjából egy időben, és azt követően lejár a monetáris tanács négy tagjáé. Ebbe mindenképpen érdemes beleszúsztatni valamilyen időbeli késleltetési rendszert. Őszintén szólva mi ezért gondoltuk indokoltnak azt, hogy a jegybank a vezetést illetően is és a monetáris tanácsot illetően is legalább egy-egy személlyel kiegészítésre kerüljön, így lehetőség van arra, hogy mondjuk kialakuljon egy olyan rend, hogy három vagy akár négy különböző időpontban járjon le a tagok megbízatása, ami lehetővé teszi azt, hogy értelemszerűen egyfajta kontinuitás van a monetáris tanács mindenkori álláspontjában és véleményében. Ehhez szerintem a vezetésben is szükségeltetik legalább egy ilyen ember,

akinek a mandátuma – mondjuk egy évvel, két évvel – valamilyen formában túlnyúlik, tehát más, rövidebb, hosszabb időpontban jár le, mint egyébként a jelenlegi vezetőké, és ez lehetővé teszi azt, hogy végül egyfajta kontinuos magatartás érvényesüljön a jegybank mindenkori vezetésében. Abban lehet vitatkozni, hogy ezt most kell-e betenni vagy nem, de az a helyzet, hogy egyébként érdemben most van rá lehetőség. Természetesen az nem kötelezettség, hogy a kormány éljen ezzel az alelnöki kinevezési lehetőséggel, illetve ilyen javaslattal a köztársasági elnök irányába, hiszen a törvény értelmében a javaslatot egyébként a miniszterelnök teszi. Ezt meg lehet fontolni másként is, de azt gondolom, ennek a lehetőségét érdemes megteremteni.

A monetáris tanács tagjainak jelölésére vonatkozóan részben van változás a törvényben, és elismerem, nem biztos, hogy ez szerencsés. Megváltoztattuk abban az értelemben, hogy a gazdasági bizottság jelölésére az Országgyűlés választja meg, most az új törvényben úgy szerepel, hogy ugyanúgy a bizottság jelöli, de a javaslatot viszont a köztársasági elnök részére teszi, aki egyébként az elnököt és az alelnököt kinevezi. Meg lehet itt fontolni az Országgyűléshez való visszatérést. Nem tekintem ezt abból a szempontból kardinális kérdésnek, de legalább az Országgyűlésnek annyi befolyásolási szerepe legyen, amit mondjuk egy állandó bizottságán keresztül ki tud fejteni. Nekünk ez volt az álláspontunk körülbelül egy évvel ezelőtt, ezt az álláspontunkat ebben a formában fenn is kívánjuk tartani.

A monetáris tanács funkciójánál itt most megnéztem a kifejezett törvényi megfogalmazást. Részletkérdés a kommunikáció, de azért, ha jól látom, a kommunikációt illetően a monetáris tanácsnak gyakorlatilag csak annyiban van módja a kommunikációt meghatározni, ami az alapvető feladataira vonatkozik. Tehát mondjuk az érmék kibocsátásánál, azt gondolom, talán az túlzás, amit az elnök úr megfogalmazott, szó szerint idézem: „A monetáris tanács hatáskörébe tartozik a monetáris tanács hatáskörébe tartozó feladatokkal kapcsolatos kommunikáció módjáról történő döntés.” Ez, azt gondolom, azért kicsit szűkebb megfogalmazás annál, mint amit az elnök úr itt az előbbieken éreztetett.

Azt, hogy melyek azok a feladatok vagy funkciók, amelyek a monetáris tanács hatáskörébe tartoznak, próbáltam itt végignézni. A törvény alapvetően úgy fogalmaz, hogy azért konkrét monetáris tanács feladatokat határoz vagy jelöl be oda. Ha itt a jegybanknak van módosítási javaslata, én azt is szívesen megismerném. Elképzelhetőnek tartom, hogy vannak olyan operatív kérdések, amelyeknél érdemes megfontolni, hogy ez most itt legyen, ott legyen, így legyen vagy úgy legyen. Én a többségében, most ez ugyan mindig más törvényi részekre utal vissza, itt próbáltam lapozgatni az előbb az iPad-on, amennyire vissza tudtam keressélni az egyes pontokat, úgy láttam, azok azért többségében egymással valamilyen logikában összefüggenek. Természetesen, azt gondolom, nem helyes az, ha a monetáris tanács operatív döntéshozó szervvé válik, ebben egyetértek az elnök úrral, a monetáris tanácsnak ebből a szempontból továbbra is alapvetően stratégiai kérdésekkel kell foglalkoznia. Abban nincs közöttünk egyetértés, hogy tudomásom szerint munkaviszonyban vannak a monetáris tanács tagjai az MNB-vel, és ez a munkaviszony ugyan megengedi nekik, hogy adott esetben más megbízatást is vállaljanak, de ez szinte csak olyan természetű tud lenni, ahol azért elég erős összeférhetetlenségi szabályrendszer van lefektetve, abba sok főállás mondjuk az oktatói tevékenységen kívül nem igazán fér bele az én legjobb tudomásom szerint. Ebben a törvényben ez tükrözi az egyetértésünket, hogy a monetáris tanács tagjainak a díjazását azért kívántuk emelni, mert azt gondoljuk, legyen egyfajta elkötelezettségük, amit értelemszerűen számon is lehet kérni, ez a munkában való nagyobb részvételi mód.

Végül hadd beszéljünk egy kicsit a fizetésről. A fizetés tekintetében, tisztelt elnök úr, itt mindig az a vita tárgya, és értelemszerűen ez egy állandó vita, hogy a parlament elkötelezett a 2 millió forint bérplafon érvényesítése érdekében, mi e mellett letettük a voksunkat, ezen nem kívánunk változtatni az egész államigazgatási szférán belül. Tudom jól, ez leginkább a pénzügyi szabályozó szerveknél okoz problémát. Láttuk a román példát,

ahogyan Romániában az EKB azért kifogásolt, mert ott ugyanolyan mértékben csökkentették a jegybanki dolgozók fizetését, mint egyébként az államháztartás többi szereplőjének a fizetését, és ez az EKB szempontjából ott is ellenérvbe ütközött. Én a kormányra bízom, ha ezen múlik, akkor, azt gondolom, az EKB véleményét akár figyelembe is lehet venni. Nyilvánvaló, hogy erről azért a parlamenti frakciónknak hosszas vitája lesz, mert mi szeretnénk érvényesíteni ezt az ominózus dolgot, akár úgy, hogy ez kötelező, akár úgy, hogy ez önkéntes döntés a jegybank részéről. Az egy jó kérdés, hogy szerencsés dolog-e az összes vezetői fizetést hozzáigazítani mindehhez. Én a részletes statisztikát szívesen látnám, akár természetesen bizalmas jelleggel, anélkül, hogy ezt felhasználnánk. Azt gondolom, ez még a parlamenti végső álláspontunk kialakításánál jelenthet érdemi segítséget. Ha jól tudom, akkor azért a jegybanki dolgozók fizetése munkakörből függően, meg attól függően, hogy mennyire van piaci érdemi vonzás azon a területen, egészen széles skálában szóródik, tehát nyilvánvaló, hogy egy jegybanki főosztályvezető, ha biztonsági kérdésekkel foglalkozik, akkor valószínűleg nem ugyanannyit keres, mintha bankfelügyeleti szabályozással vagy banki kérdésekkel foglalkozna.

Két kérdést engedjen meg nekem szóba hozni, elnök úr. Az egyik ezek közül az, hogy megítélésem szerint van egy olyan rész, ami kimaradt abból a törvényjavaslatból, amit a kormány benyújtott. Az EKB-nak elküldött verzióban, amit én is láttam, szerepelt ez a makroprudenciális szabályozásra vonatkozó rész. Ez az én személyes véleményem, meggyőződésem szerint erre szükség van, függetlenül attól, hogy természetesen ez egy örök vitatéma, hogyan oszródjon meg ez a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletével, igazából kinek van e téren feladata és kinek nincsen. Ez még európai szinten sem eldöntött kérdés, de szerintem erre pontosan a pénzügyi vészhelyzetekben szükség van. Én személy szerint nagyon tudnám támogatni, ha ez visszakerülne a törvénybe. Ebben részünkről nincsen frakciódöntés, csak jelezni szeretném, hogy ez a személyes véleményem.

A másik oldalról hadd tegyem hozzá azt, elnök úr, hogy mi éppen emiatt tartottuk megfontolandónak azt, amit az alkotmányügyi bizottság benyújtott, hogy valamikor az MNB és a PSZÁF összevonására sor kerülhessen, mert szerintem ez a makroprudenciális, mikroprudenciális szabályozási kérdéseket megoldja. Nyilvánvaló, nem biztos, hogy a teljes PSZÁF portfoliót kell ilyenkor odarendelni az MNB-hez, lehet, hogy ennél kisebbet kell megtenni, de ezt mi megfontolhatónak tartjuk. Nem azt gondolom, hogy ezzel rögtön élni kell, meglehet, hogy csak egy évvel, két évvel később kell élni, de mi – és ezt szeretném itt is elmondani – a mai napon azért fogjuk a parlamentben támogatni ennek a módosító indítványnak a megszavazását, mert ezt, mint lehetőséget, az Országgyűlés számára fenn akarjuk tartani a jövőben. Mindenképpen fontosnak éreztem, hogy ez ebből a szempontból elhangozzon.

Ami a törvényt illeti, említettem, elnök úr, van szerintem két-három olyan kérdéskör, amelyben mindenképpen megvan a nyitottság arra, hogy akár változtassunk. Én kérem a kormányt is, hogy az EKB véleményének megismerése után arról, hogy abból mi tetszett, mindenképpen készítsen egy tájékoztatót, amit, mivel mégiscsak mi vagyunk az első helyen kijelölt bizottság, a bizottságnak is bocsássa rendelkezésére. Szeretnénk egyértelműen látni, melyek azok az EKB-pontok, amelyekben egyetértés van, és melyek azok – itt most konkrét módosítási javaslatokra gondolok, nem általános véleményekre –, amelyekben esetleg vita van, mert nyilvánvalóan az Országgyűlésnek ennek a fényében kell mérlegelnie magának a törvénynek a meghozatalát.

Ami az átmeneti időt illeti, ahogyan most nézem a parlamenti vitát, szinte kizártnak tartom, hogy ez a törvényjavaslat elfogadásra kerülhet január 1-je előtt, tehát nem tartom valószínűnek, hogy itt a januári hatálybalépés sikeres lesz. Még nem néztük át a konkrét törvényhozási menetrendet, de ez most már nagyon nehezen férne be az év végére. Ennek

megfelelően, azt gondolom, annak a megfontolására, hogy esetleg hogyan legyenek hatályba léptetve a rendelkezések, itt még van lehetőség.

Köszönöm szépen az elnök úrnak is, hogy egyébként eljött a bizottság ülésére, és kifejtette az álláspontját. Ha nincs további kérdés vagy észrevétel a bizottsági tagok részéről, akkor most megadom a reagálási lehetőséget, ha megengedik, akkor fordított sorrendben, értelemszerűen tehát először az elnök úrnak, majd azt követően a helyettes államtitkár úrnak.

Elnök úr, parancsoljon!

Válaszadás

SIMOR ANDRÁS elnök (Magyar Nemzeti Bank): Köszönöm szépen a lehetőséget. Ha megengedik, először az alelnök úr hozzászólására reagálnék.

Én itt azt tudom mondani, hogy a Nemzeti Bank alapvetően a szerint dolgozik, amit számára a Magyar Országgyűlés meghatároz. A Magyar Országgyűlés a Nemzeti Bank legfontosabb feladataként az árstabilitás elérését és megtartását jelölte ki, illetve azt, hogy támogassa az ország, illetve a pénzügyi rendszer stabilitását. A Nemzeti Bank alapvető eszköze ezeknek a céloknak az eléréséhez a jegybanki alapkamat. Mi a jegybanki alapkamatot ennek a két célnak rendeljük alá. Ha az Országgyűlés számunkra más feladatot adott volna vagy adna, akkor nyilvánvalóan ez egy más működési modellt jelenthetne. Hozzáteszem azért, mi nem a befektetői igények alapján határozzuk meg az alapkamatot, hanem alapvetően aszerint határozzuk meg, hogy mi az az alapkamat, amelynek segítségével az inflációt egy-, másfél-, kétéves horizonton keresztül az inflációs célhoz legközelebb tudjuk juttatni. Azt is hozzáteszem, hogy a befektetői igények ettől függetlenül is jelentkeznek.

Csak szeretnék emlékeztetni arra, hogy a Nemzeti Bank talán január óta nem emelt kamatot egészen mostanáig, októberig, miközben a rövid lejáratú állampapírok kamata több mint 1 százalékkal emelkedett ugyanezen időszak alatt. Tehát azt gondolom, befektetői igények vannak, és a befektetők majd eldöntik, hogy milyen kamat mellett hajlandók Magyarországot finanszírozni. Sajnos, mi olyan helyzetben vagyunk, hogy erre rá vagyunk szorulva, mert a saját megtakarításaink, a belső megtakarításaink nem elegendőek ahhoz, hogy a gazdaságot finanszírozni tudjuk. Más országok ennél szerencsésebb helyzetben vannak. Tehát egyébként én egy másik alkalommal szívesen lefolytatnék önnel ebben a kérdésben egy elméleti vitát, mert ez egy rendkívül izgalmas és érdekes kérdés, de azt is hozzátenném, hogy a Nemzeti Bank ilyenképpen meghatározott mandátuma nem egyedi, az Európai Unió bármelyik országában is így van meghatározva. Tehát, ha nem az lenne a Nemzeti Bank elsődleges célja, hogy az árstabilitást érje el, akkor az gyakorlatilag egyet jelentene azzal, hogy az országnak ki kellene lépnie az Európai Unióból. Lehet, hogy ez ön szerint nem lenne baj, de csak a rend kedvéért mondom, ennek ez lenne a következménye.

Azt is fontos tudni, hogy miért lettek függetlenek a nemzeti bankok. Ez egy történelmi folyamat eredménye volt. A nemzeti bankok nem voltak függetlenek egészen a '80-as, '90-es évekig, és azért lettek függetlenek, mert ennek a következménye mindig egy elszakadó, rohanó, két számjegyű infláció volt a világban, nemcsak Európában. Tehát a kormányok számára az infláció elleni küzdelem mindig egy ilyen alacsony prioritású kérdés volt, és mindig hajlamosak voltak feláldozni az infláció elleni küzdelmet egyéb fontosabb, szociális, költségvetési és a többi célok oltárán, magyarul, elinflálták a költségvetési hiányt, és azért jöttek létre a független jegybankok szerte a világon – ez nem egy magyar specialitás –, hogy leválasszák a kormánytól ezt a feladatot, és legyen egy olyan intézmény, amelyik csak erre fókuszál, nem enged egy ilyen inflációs nyomásnak a kormányzati oldalról.

Rátérve az elnök úr válaszára, illetve felvetéseire. Először is örülök annak, hogy nyitottságot mutatott, legalábbis bizonyos kérdésekben, hogy a Nemzeti Bank álláspontját az ön elé, illetve a bizottság elé, ezen keresztül a kormány vagy a parlament elé terjeszthetjük. A sarkalatos, nem sarkalatos kérdésekben mi megfogalmaztunk egy levelet november 28-án

Matolcsy György miniszter úr számára, amelynek egy másolatát örömmel elküldöm az ön számára, vagy esetleg ki is emelem belőle azokat a tételeket, amelyek a nem sarkalatos, illetve sarkalatos kérdések szétválasztására utalnak.

Egyébként szeretném megerősíteni, önmagában azt, hogy a Nemzeti Bankról szóló törvény sarkalatos törvény lesz, mi örömmel vesszük. Azt gondoljuk, ez elősegíti a stabilitást, és tényleg csak abban van vita közöttünk, hogy annak a sarkalatos törvénynek, amely most már nagyon nehezen lesz megváltoztatható, mi a tartalma. Szerintem a vita ebben van.

Említette, hogy a monetáris tanács tagjait két tömbben neveznék ki. Hármunk megbízatása lejár 2013-ban, a négy új tag megbízatása pedig, nem tudom kiszámolni, de valamikor jó pár év múlva, és ez nem jó. Erre egyébként mi is tettünk javaslatot a kormány számára, hogy jó lenne egy kicsit szétszórni a mandátumok lejárátát, mert ez nagyobb stabilitást adna a monetáris döntéshozatali rendszernek. De valljuk be őszintén, ez nem indokolja a létszám növelését, hiszen ezt úgy is meg lehetne oldani, hogy a meglévő tagok, az egyes tagok megbízatását meghosszabbítja a parlament, annál is inkább, hiszen az új törvény a korábbival ellentétben lehetőséget ad arra, hogy két ciklust töltsön be egy-egy monetáris tanácsi tag, tehát önmagában ez, úgy gondolom, nem indokolja a létszám növelését, különösen, hogy a feladatok területén nem látunk a létszámnövelésre okot. Az ember azért növel létszámot, mert vannak bizonyos feladatok, amelyeket a meglévők nem tudnak ellátni, és azt gondolom, ebben nincs közöttünk egyetértés.

Ami az alapvető feladatokat illeti, lehet, hogy én tudom rosszul, de a pénz és az emlékérmé kibocsátása – az emlékérmé is bizonyos mértékben pénz – a Magyar Nemzeti Bank alapvető feladata, tehát sajnos ez is az alapvető feladatok közé tartozik.

Ami az MT hatáskörét illeti, én nagyon szívesen leírom azt a javaslatot, amit mi tettünk, és ez gyakorlatilag abból áll, hogy a lényegi stratégiai feladatokat az MT lássa el. Hozzáteszem nagyon hangsúlyosan: ez nem gátolja meg az MT-t abban, hogy bármilyen más feladatot magához vonjon, tehát ugyanúgy, ahogyan egy társaság igazgatóságának azt mondják, benne van az alapító okiratban, ezek a ti feladataitok, de e mellett, ha akarja az igazgatóság, olyan döntést von magához, amilyent akar. Ugyanez érvényes a mai jegybanktörvényben a monetáris tanács számára. A probléma az, hogy a törvény most a talpáról a fejére állítja a helyzetet, és azt mondja, az alapvető feladatok körébe tartozó minden döntés a monetáris tanácshoz tartozik, kivéve, amit az igazgatósághoz delegál.

Most mit jelent ez praktikusán? Mi azért dolgozunk, nem várjuk meg a törvény véglegesítését. Megkértem a jogász kollégáimat, állítsák össze, hogy az alapvető feladatok körében milyen döntések születtek a Nemzeti Bankban, ez egy ekkora dokumentum. (*Mutatja.*) Most azt tervezzük, hogy ha ez a törvény kerül elfogadásra, ezt a dokumentumot odatesszük a monetáris tanács elé a törvény elfogadásának másnapján, és azt mondjuk nekik, hogy ebből a több száz, de lehet, hogy ezer döntésből válasszák ki, melyiket akarják ők eldönteni, és mi az, amit delegálni akarnak. Én azt gondolom, ez egy abszurd helyzet, miközben, ezt hangsúlyozom, a mai helyzet is lehetőséget adna a monetáris tanácsnak arra, hogy bizonyos, számára fontos döntéseket magához vonjon.

Ami a fizetéseket illeti, azt hadd jegyezzem meg, itt ellentmondásos helyzet van a 2 milliós limitre vonatkozóan. Azt tudjuk, hogy a minisztériumok körében a 2 milliós limit az 2 milliós limit, de azt is tudjuk, hogy az állami tulajdonban lévő bankok esetében ez a 2 milliós limit az alapfizetésre vonatkozik, és mellette 80 százalékos prémiumot vesznek fel ezeknek a bankoknak a vezetői. Utálnék itt az MFB-re, az EXIM Bankra és nem tudom, még milyen állami bank van, de ugyanúgy igaz a nemzeti vagyonkezelőre is. Tehát azt gondolom, ez egy kicsit álságos érvelés, ráadásul itt nem is 2 milliós limitet állapít meg a törvény, hanem az alelnök fizetését állapítja meg, ami 1,4 millió forint. Én tudom, hogy ez rengeteg pénz, különösen a nem pénzügyi szektorban. Történetesen a lányom óvónő, tehát tisztában vagyok vele, hogy más szektorokban milyen fizetéseket vesznek fel az emberek, és miből kénytelenek

megélni. De az tény, hogy a Nemzeti Bank dolgozóinak fizetését 2001 óta a pénzügyi szektorhoz mérjük, nem viccből, nem véletlenül, és azért mérjük a pénzügyi szektorhoz, mert onnan vesszük fel a legtöbb embert, és oda távozik a legtöbb ember a Nemzeti Bankból. Tehát, hogyha most mi azt vagyunk kénytelenek mondani a dolgozóinknak, hogy fele annyit kereshetnek, mint egy kereskedelmi bankban, akkor lehet, hogy van, aki hivatástudatból ott marad, de az emberek egy részét – most nem akarom minősíteni, hogy mekkora részét – azért nemcsak a hivatástudata tartja ott egy munkahelyen, hanem az is, hogy anyagilag hogyan ismerik el. Az pedig nem fedi a valóságot, hogy mi a kereskedelmi banki szektorhoz képest túlfizetnénk a dolgozóinkat, erre független tanácsadó cég szakértő tanulmányát tudom bemutatni igazolásul.

És végül, de nem utolsósorban a fizetések kapcsán. A költségekkel sokféleképpen lehet takarékoskodni. Úgy is lehet takarékoskodni, hogy 1000 embert tartok egy intézményben, és mindenkinek minimálbért fizetek, hogy sarkosan fogalmazzak, és úgy is lehet takarékoskodni, hogy 100 embert foglalkoztatok egy intézményben, de csillagászati bért fizetek nekik. A Nemzeti Bank pénzgazdálkodásáról szerintem leginkább nem az egyedi bérszintek árulkodnak, hanem a bérköltség. Mi az elmúlt 4 évben egyharmadával csökkentettük reálértékben a bérköltséget és több mint 20 százalékkal a létszámot. Ha úgy tetszik, mi azt a stratégiát választottuk, hogy úgy akarunk megfelelni a kormány és a társadalom takarékosági elvárásainak, hogy elsősorban a létszámban takarékoskodunk és másodsorban a bérben. Én azt gondolom, ha a létszámban takarékoskodtunk, ez azt is jelentette, hogy azok, akik ott maradtak, bizony, pluszfeladatokat kaptak, most pedig, hogy ezeket a pluszfeladatokat szépen elvállalták – nem volt könnyű rábeszélni őket arra, hogy 20-25 százalékos létszámcsökkentést hajtsunk végre –, ezek után jutalomból a pénzüket is elveszjük. Tehát én azt gondolom, ezt is méltányolni kellene, és a magyar parlamentnek, a képviselőknek elsősorban a bérköltségek egészét kellene figyelembe venniük, ahogyan egyébként más állami vállalatoknál is ez a helyzet. Tehát a kormány az állami vállalatok esetében nem a béreket határozza meg, hanem arra ösztönzi ezeket a vállalatokat, szerintem helyesen, hogy a bértömeget csökkentsék, és a Magyar Nemzeti Bank is ezt tette.

Egyébként én boldogan megosztom önnel, nyilván bizalmasan, a fontosabb dolgozók bér- és jövedelemviszonyait, találjuk meg a módját, hogyan lehet ezt a legjobban megtenni. Ami a hatálybalépést illeti, abban pedig nagy örömmel veszem a lehetőséget, hogy erről tárgyalni tudunk, mert nem is az a kérdés, hogy mikor lép hatályba a törvény, hanem az, hogy a törvény elfogadása és a hatálybalépés között legyen olyan idő, legalább 3 hónap, ami lehetővé teszi, hogy a szabályzatokat átírassuk.

Remélem, mindenre válaszoltam, ami felvetődött. Köszönöm szépen még egyszer a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm, elnök úr. A helyettes államtitkár urat kérdezem, az előterjesztő nevében kíván-e reagálni az elhangzottakra. *(Igen jelzés.)* Öné a szó, parancsoljon!

NÁTRÁN ROLAND helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium):
Köszönöm szépen, elnök úr.

Tisztelt Bizottság! Röviden néhány gondolatra reflektálnék. A törvényjavaslat azt tartalmazza, hogy az alelnökök száma a jelenlegi kettővel szemben két-három fő lehet, tehát ez azt jelenti, hogy a törvény megeremti a lehetőségét egy új alelnök kinevezésének. Jelzem egyébként, hogy a korábbi, az elmúlt 10-15-20 éves időszakban, az időszak többségében nem két alelnökkel működött a jegybank, ennél több alelnök volt a jegybankban. Nagyon fontos ezzel kapcsolatban hangsúlyoznom, hogy a monetáris tanács hatáskörei, ahogyan az elnök úr is említette, megerősödnek, illetve az alapvető feladatok körében kizárólagosan a törvényjavaslat alapján alapvetően kibővülnek, ugyanakkor a törvényjavaslat

49. § (5) bekezdése azt mondja, hogy az igazgatósághoz utalhat hatáskörébe tartozó kérdéseket. Én ezt az érvelést, őszintén mondom, nem tartom túlságosan megalapozottnak, hogy túl sok alapvető feladatot kellene áttekintenie a monetáris tanácsnak. Ezt meg kell tennie, erre hatalmazta fel az Országgyűlés, ezért kapja a fizetését a monetáris tanács, hogy ezeknek az alapvető feladatoknak legalább az ismeretében legyen, és arról döntsön, hogy mi az, amit ő akar ellátni, és mi az, amit az igazgatóság hatáskörébe utal. Ha ez egy vaskos dokumentum, akkor vaskos munka elé néz a monetáris tanács, de azt gondolom, ezt a munkát el kell végeznie.

A másik nagyon fontos észrevétel az alelnöki hatáskörökkel kapcsolatban, hogy szintén pontos hivatkozással a 46. § (1) bekezdésének e) pontja azt mondja, hogy Nemzeti Bank elnökének javaslata alapján dönt az alelnökök hatásköréről a monetáris tanács. Tehát az a kifogás, illetve észrevétel, amit az elnök úr említett, miszerint a jegybank működését nem reflektálja a törvény, nem megalapozott, hiszen a jegybank elnöke tesz javaslatot arra, hogy az alelnökök hatásköre milyen módon alakuljon ki, és ennek ismeretében erről a monetáris tanács dönt. Ezért hangsúlyos tehát, hogy a törvényjavaslat megteremti a lehetőségét, hogy a monetáris tanács ismeretében legyen minden fontos hatáskörének, döntési hatáskörének, ebből a megfelelőket delegálja az igazgatóságnak, és megfelelő alelnöki szisztémát, illetve működési szisztémát alakítson ki annak érdekében, hogy ebben a struktúrában hatékonyan és felelősségteljesen tudjon működni a jegybank.

A monetáris tanács hatáskörébe tartozó feladatokkal kapcsolatos kommunikációról természetesen szól a törvény, ezt a bizottsági elnök úr említette. Ez valóban így van. Ez azt jelenti, hogy meghatározhatja annak a módját, hogy mit ítélt olyan fajsúlyú és jelentőségű kommunikációnak, illetve kommunikációs módnak, amely akár alkalmas lehet verbális intervenció hatás kifejtésére. Azt gondolom, egy modern jegybank esetében a monetáris tanácsnak ezt a hatáskörét mindenképpen meg kell teremteni, hiszen érdemben kell ezzel kapcsolatos döntést hozni, ami nagyon fontos eleme egy hiteles, modern jegybank eszközszerének.

Szintén említette, elnök úr, hogy az elnök hatásköre annyiban szűkülne, miszerint a költségvetési bizottság ülésén nem fejtheti ki a költségvetési törvényjavaslattal kapcsolatos véleményét. Itt hangsúlyoznom kell, amit mindannyian tudunk, hogy a Költségvetési Tanács tagja a jegybank elnöke, a Költségvetési Tanács tagjaként a jegybank véleményét megfogalmazhatja. A Költségvetési Tanács meg kell hogy fogalmazza a költségvetésről alkotott véleményét, tehát azt gondolom, nemcsak szűkül, hanem kifejezetten erősödik a jegybank elnökének e tekintetben fennálló jogosítványa, és a Költségvetési Tanács jogosítványai a költségvetés kapcsán szintén megerősítésre kerültek.

Ami fontos ezzel kapcsolatban, az elnök úr is utalt rá, hogy a Költségvetési Tanács tagjaként kifejtheti a véleményét, és engedjék meg, hogy ezt ne közvetlenül ehhez kapcsolódóan, de hangsúlyozzam, hogy a költségvetési törvényjavaslat benyújtásakor kialakított makropálya tökéletesen egybehangzóan a jegybankkal, az IMF-fel és az Európai Bizottsággal került kialakításra. Szeptember második felében egy úgynevezett előrejelző misszió járt Magyarországon, az Európai Bizottság szakértői jártak nálunk, az IMF szakértői csatlakoztak ehhez a misszióhoz, szeptember második felében a jegybankkal közösen tárgyaltunk a makropályáról, és a jegybankkal, az IMF-fel és a bizottsággal közösen döntöttek a szakértők úgy, hogy a 3 százalékos növekedési prognózis valószínűleg nem tartható 2012-re, ezért azt 1,5 százalékra szükséges csökkenteni. Szeptember második felében ez tökéletesen összhangban volt a jegybank és a nemzetközi szervezetek véleményével. Értelemszerűen akkor be kellett nyújtani a költségvetést, tehát az akkori információbázissal kellett ezt a döntést meghoznunk.

Amit a bizottsági elnök úr kért, azt természetesen igyekszünk a lehető leggyorsabban teljesíteni. Az Európai Központi Bank véleményét a kérték szerint feldolgozzuk, és természetesen a bizottság rendelkezésére bocsátjuk. Egyébként ez a munka folyamatban van.

A bérezéssel kapcsolatban értelemszerűen a kormány és a parlament korábban az ezzel kapcsolatos álláspontját jogszabályokban rögzítette, úgyhogy ehhez kapcsolódóan csak pár információval szeretnék szolgálni az ezzel kapcsolatos diskurzus kapcsán. Ami nagyon fontos, hogy a jegybank bérezési politikájában tudomásom szerint – kérem az elnök urat, ha nem így van, javítson ki – nem a pénzügyi rendszer átlagát veszik figyelembe, hanem a pénzügyi rendszer felső deciliséét. (*Simor András: Nem!*) Akkor bocsánat, ezért kértem, hogy javítson ki, ha nincs így. Tehát a pénzügyi rendszer átlagát tekintve a jegybanki fizetések nem maradnak el ettől az átlagtól, ezt szerintem fontos hangsúlyozni.

Amit szintén fontos hangsúlyozni, a javasolt jegybanktörvény azt mondja, hogy a jegybanki alkalmazottak bére az alelnökök fizetésében maximált. Szintén csak egy információ: ez helyettes államtitkári, államtitkári, sőt miniszteri fizetés mellett van, de értelemszerűen, ahogyan Rogán elnök úr is említette, az Európai Központi Bank ezzel kapcsolatos véleménye rendkívül fontos, és ezt értelemszerűen mindenképpen meg kell tárgyalnia mind a kormánynak, mind a parlamentnek.

Köszönöm szépen, ennyit szerettem volna elmondani, illetve egy utolsó gondolat, ami szintén fontos. Több jelzés tekintetében elmondtuk, illetve elhangzottak a legfontosabb információk, és szerintem ez egy nagyon fontos jegybanki álláspont, amit az elnök úr kifejtett, miszerint ezen a kérdéskörön kívül, a két sérelmet felvető szabályozási javaslaton kívül a törvényjavaslatban nincsen, ami, azt gondolom, rendkívül fontos.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. (*Jelzésre:*) Parancsoljon, elnök úr, megadom a szót szívesen.

SIMOR ANDRÁS elnök (Magyar Nemzeti Bank): Nem akarok vitába bonyolódni, mert szerintem az önök ideje ennél drágább.

Bár egy csomó dologgal nem értek egyet, de ön, elnök úr, felvetett egyet, a makropurudenciálist, én ezt rendkívül fontos dolognak tartom. Eredetileg benne volt a törvényjavaslatban, hogy a Nemzeti Bank a pénzügyi rendszer stabilitásával kapcsolatos jogosítványokat kap. Ezt a tervezetet véleményezte az Európai Központi Bank, és üdvözölte ezt a részt, majd ez kikerült a végső tervezetből, és csak – hogyan is mondjam – egy kicsit talán mókásnak is tartom, hogy az az alaptörvényhez beadott indokolás, ami a jövőbeni PSZÁF és a jegybank esetleges összevonására, csúcsszervezetére vagy nem tudom, mire vonatkozik, éppen annak az indokolásában van benne, hogy a makroprudeciális felügyelet az országok többségénél a jegybanki feladatok közé tartozik.

Tehát, ha ezzel az alaptörvénybe, a módosító javaslat indokolásával egybehangzóan visszakerülhetne a jegybanktörvény tervezetébe az a paragrafus, ami korábban benne volt, ami a jegybankot ilyen makroprudeciális, vagyis a pénzügyi rendszer stabilitását őrző feladatokkal és jogkörökkel felruházná, ezt a Nemzeti Bank nagyon tudná üdvözölni, mint ahogyan az Európai Központi Bank is üdvözölte, mert azt gondolta, hogy ez van a törvény tervezetében.

Köszönöm szépen.

Döntés az általános vitára való alkalmasságról

ELNÖK: Köszönöm, elnök úr. Én ezt, ahogyan említettem, nemcsak személyesen támogatom, én ilyen módosítással az eredeti szövegnek megfelelően élni fogok egyébként,

azután majd a kormány eldönti, hogy támogatja-e vagy sem. Azt gondolom, ez egy fontos jogkör a jövőt illetően.

Most viszont itt van a lehetőség, illetve a kötelesség, hogy a bizottság értelemszerűen döntsön az általános vitára való alkalmasságról. Jelzem, mi vagyunk az első helyen kijelölt bizottság, tehát a törvényjavaslat tárgyalásához alapvetően erre van szükség. Ezt azért is mondom, mert a költségvetési bizottságban ügyrendi zűrzavar alakult ki ezen a téren, a tegnapi együttes ülésünk után ezen nem csodálkozom. Csak jelzem, hogy a tárgyalás szempontjából a mi bizottsági döntésünknek van elsődleges jelentősége.

Tisztelettel kérdzem, ki az, aki a bizottság tagjai közül a törvényjavaslat általános vitára való alkalmasságát támogatja. Aki támogatja, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás. – Mindenki jelez.)* Úgy látom, a bizottság döntése ezen a téren egyhangú, köszönöm szépen. Tehát a bizottság a törvényjavaslatot általános vitára alkalmasnak találta.

Köszönöm szépen az elnök úrnak és a helyettes államtitkár úrnak a jelenlétet, és a bizottsági ülést berekesztem.

Csak jelzem, hogy közben a plenáris ülés munkája folyik, igaz, hogy először a napirend előtti felszólalások zajlanak.

Köszönöm a megjelenésüket.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 45 perc)

Rogán Antal
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Gálné Videk Györgyi